

El paràsit que està exterminant la nacra arreu del món, que ja va ser detectat el 2018 als Alfacs, últim santuari d'este bivalbe a la Mediterrània, ha penetrat a l'interior de la badia de l'hemidelta sud i afecta les zones de la Punta de la Banya i el Trabucador, amb taxes de mortalitat que puntualment ja superen el 50 % per l'increment de la salinitat. La gestió de l'aigua dolça dels desguassos podria ser una solució, però la batalla es lliura contra rellotge

El paràsit que mata la nacra penetra a

La Ràpita Paula Pedrero

El paràsit que està exterminant la nacra, el mol·lusc de closca més gran del Mediterrani, ja ha entrat dins de la part interior de la badia dels Alfacs, un dels únics indrets de la costa espanyola fins ara lliures de la seua presència. L'arribada de la malaltia s'explica per l'augment de salinitat de l'aigua, que propicia que el paràsit es propague. Des de finals de juliol, la península de la Banya [zona 1, al mapa] i el Trabucador [zona 2] han superat el llindar de salinitat que permet la infecció de les nacles, i l'únic lloc on no s'ha superat-i, per tant, resta lliure del paràsit- és a la Torre de Sant Joan [zona 3], la zona més interior de la badia.

CONTRA RELLOTGE Els esforços per a salvaguardar la nacra fins ara han estat insuficients. A la dècada de 1990, la sobreexplotació, la contaminació i altres amenaces en van provocar la disminució de les poblacions, però la nova malaltia ha estat determinant. Des que es va detectar per primera vegada, el setembre de 2016, ha eliminat totes les poblacions de nacra d'aigües obertes d'Espanya, França, Itàlia i Grècia, més de 200 en total, en el que, segons els experts, es considera un esdeveniment de "mortalitat massiva". El 2019, la Unió Internacional per a la Conservació de la Natura va declarar l'espècie en perill crític d'extinció.

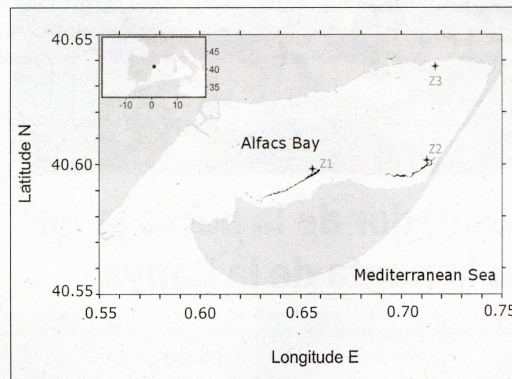
Fa un parell de setmanes, dos consorcis internacionals van iniciar un projecte en el marc del programa europeu LIFE per a protegir esta espècie. Amb un pressupost de 5,2 milions d'euros durant 3 anys, el projecte preveu tasques com la cerca de supervivents dispersos que puguin ser resistents al paràsit i la investigació sobre com criar els musclos en captivitat. Per altra banda, els investigadors també busquen vies per a protegir badies i llacunes que encara tenen nacles, com és el cas

A dalt, la investigadora Patricia Prado amb un exemplar de nacra i diverses nacles sobresortint de la superfície del mar, en una imatge presa des de la Ràpita amb el Trabucador hi ha marcades les tres zones (Z1, Z2 i Z3) amb nacles. Les marcades amb línia negra són on n'hi ha més, però també on més ha penetrat el paràsit. FOTOS: IRTA / P. PRADO

dels Alfacs i la regió del Mar Menor. **"La situació és realment crítica"**, diu José Rafael García-March, biòleg marí de la Universitat Catòlica de València que coordina un dels grups de recerca, en declaracions a la revista *Science*. **"És una lluita contra rellotge"**. Per altra banda, a principis d'octubre el Govern espanyol van anunciar una iniciativa de 382 milions d'euros durant 5 anys per a frenar la contaminació, que també inclou fons per a la restauració de les nacles.

SEDA DE MAR Este tipus de mol·lusc ha estat molt apreciat des de l'antiguitat. Els artesans en tallaven botons, de la seua closca nacrada, i els fenicis, els egipcis i els romans teixien peces de roba de luxe amb els fils suaus i iridescents que utilitza el mol·lusc per a ancorar-se a les roques. Gràcies a la seua lleugeresa i suavitat, se li va atribuir el nom de seda de

mar, i se n'elaboraven guants, teles, vestits i, fins i tot, alguns embenatges de les mòries de l'antic Egipte.

Avui estes activitats estan pràcticament extingides, ja que l'elaboració d'un sol quilo de seda de mar comporta la mort d'unes 4.000 nacles. A la Mediterrània

oriental, però, la seua carn encara se servix, il·legalment, com a delicatessen. Més enllà d'això, però, la nacra té un gran valor ecològic i mediambiental. Estos animals filtren milers de litres d'aigua de mar cada dia, fet que ajuda a millorar-ne la qualitat, que és crucial per als prats d'herbes marines. A

més, les seues conques acullen centenars d'altres espècies, que hi viuen a sobre o a dins.

"UN PRONÒSTIC DE MÍNIMS"

Els primers brots de la malaltia als Alfacs van començar el juliol de 2018, i afectaven tota la meitat més externa de la badia a la zona de la Banya, coincidint amb unes temperatures especialment altes (>28°C). Durant les avaluacions realitzades entre finals de setembre i octubre de 2021, es va evidenciar una elevada taxa de mortalitat d'entre el 40,38 i el 54,9 % dels individus censats a l'interior de la badia, que s'associa a la pujada de salinitat observada a finals de juliol i que va permetre l'entrada de la malaltia a esta zona, més protegida fins al moment. Precisament en l'àrea de la Península de la Banya és on es troben la majoria de les poblacions de nacles.

Al Trabucador també s'hi va de-